

Projekt profilaktyczno-badawczy Archipelag Skarbów®

Informacja dla rodziców

Najważniejsze informacje o projekcie

Projekt będzie realizowany w wybranych szkołach w roku szkolnym 2019/2020 przez Instytut Profilaktyki Zintegrowanej. W Państwa szkole działania projektowe będą prowadzone dla klas VIII we współpracy Instytutu z Fundacją Profilaktyka z Pasją z Warszawy.

Projekt składa się z dwóch głównych elementów:

1. programu profilaktyki zintegrowanej Archipelag Skarbów®
2. badań ankietowych (*Diagnoza problemów i pozytywnego potencjału młodzieży w ujęciu profilaktyki zintegrowanej*)

W każdej szkole uczestniczącej w projekcie będą zrealizowane oba jego elementy.

Program profilaktyczny Archipelag Skarbów®

Archipelag Skarbów® to nowoczesny program profilaktyczny dla młodzieży w wieku 13-16 lat, opracowany i nadzorowany przez specjalistów z Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej (IPZIN), który ma wieloletnie doświadczenie w tworzeniu i wdrażaniu programów profilaktycznych oraz prowadzeniu badań nad młodzieżą.

Opis programu

Dwa czterogodzinne bloki warsztatów w dwa kolejne dni zamieniają grupę młodzieży w poszukiwaczy skarbów, jakimi są głębokie szczęście, trwała miłość i przyjaźń oraz realizacja w życiu własnych pasji i marzeń. Są to wartości, które znajdują się w centrum uwagi dojrzewającego nastolatka, a ich znaczenie dla młodzieży potwierdzają badania naukowe (CBOS, 2016).

Program jest prowadzony przez ludzi z pasją, którzy łączą profesjonalizm z zaangażowaniem na rzecz dobra młodzieży. Trenerzy Archipelagu Skarbów® stają się wiarygodni dla nastolatków, dzięki temu, że sami żyją w zgodzie z tym, co przekazują młodzieży.

Badania prowadzone przez IPZIN oraz doświadczenia pracy w szkołach pokazują, że większość nastolatków ma pozytywne podejście do życia. Młodzież tę trzeba jednak umacniać w ich dobrych wyborach. Z kolei ta część młodzieży, która podjęła zachowania problemowe, potrzebuje poważniejszego wsparcia. Trenerzy programu pomagają młodemu odkryć ogromny pozytywny potencjał, który znajduje się w każdym z nich. Pomagają też nastolatkom uwierzyć, że w ich życiu możliwa jest realizacja najgłębszych pragnień i marzeń, chociaż może to wymagać trudów i wyrzeczeń. Doświadczenia Archipelagu Skarbów® pokazują, że młodzież nie boi się wymagań, wysiłku, pracy nad sobą. Potrzebuje tylko zachęty i zrozumienia, że „opłaca się” te wyrzeczenia ponieść, jeśli dzięki temu można osiągnąć najważniejsze życiowe cele.

Celem programu jest także wzmacnianie roli rodziców, którzy w świetle badań IPZIN są wskazywani przez zdecydowaną większość nastolatków jako najważniejsi przewodnicy życiowi. Pracując z młodzieżą podkreślamy wagę więzi z rodzicami i rodziną oraz pomagamy jej zrozumieć dobre strony rodzicielskich wymagań.

Program promuje zdrowy styl życia, łącząc formę atrakcyjną dla młodzieży z silnym przekazem w kilku dziedzinach profilaktyki jednocześnie. Zachęcamy młodzież do unikania alkoholu, narkotyków, przemocy i pornografii. Pokazujemy znaczenie szacunku i wzajemnej pomocy w przyjaźni i miłości. Uczymy jak radzić sobie z trudnymi emocjami. Ukazujemy piękno sfery seksualności zachęcając jednocześnie młodzież do czekania z kontaktami seksualnymi – optymalnie aż do czasu, gdy będą gotowi zawrzeć trwałe związki oparte na wierności, czyli małżeństwo.

W trakcie programu młodzież nie jest w żaden sposób zachęcana do ujawniania swoich osobistych doświadczeń. Z badań nad młodzieżą wiadomo jednak, że w tej grupie wiekowej część młodzieży podejmowała już różne zachowania ryzykowne czy problemowe. Trenerzy programu szczególną wagę przykładają do tego, by mówić o tych zachowaniach w sposób nieoceniający tych młodych ludzi, którzy mogą już mieć za sobą takie doświadczenia (np. kontakt z narkotykami, upijanie się, wczesne kontakty seksualne). Młodzież tę zachęcamy do zmiany stylu życia dodając im wiary w ich możliwości. Przykładamy wagę do tego, by zachęcić do zdrowego stylu życia popierać racjonalnymi argumentami, ale jednocześnie go nie narzucać.

Wysoka jakość programu

Program *Archipelag Skarbów*[®] jest realizowany od 12 lat na terenie całej Polski. Obecnie jest to około 400 realizacji rocznie dla niemal 40 000 odbiorców. Spotyka się z bardzo dobrym przyjęciem młodzieży, rodziców oraz nauczycieli, co potwierdzają zbierane w archiwum programu wyniki ankiet wypełnianych po jego zakończeniu. W roku szkolnym 2017/2018 oceny uczestników programu (w skali 1-6) były następujące:

- młodzież (40 645 uczestników) – średnia ocena 4,90
- rodzice (3130 uczestników) – średnia ocena 5,53
- nauczyciele (1740 uczestników) – średnia ocena 5,76

Cele programu wpisują się w działania Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020. W zakresie treści wychowawczych związanych z miłością, rodziną i rozwojem psychoseksualnym program jest zgodny z podstawą programową przedmiotu *wychowanie do życia w rodzinie*.

Przeprowadzone w latach 2007-2008 naukowe badania wykazały m.in. następujące efekty programu:

- ograniczenie korzystania z **narkotyków i** picia **alkoholu** przez młodzież,
- wzrost **asertywności** w odmawianiu alkoholu i narkotyków,
- ograniczenie **myśli samobójczych** wśród dziewcząt,
- ograniczenie korzystania z **pornografii** przez chłopców,
- dojrzsze postawy wobec miłości i seksualności,
- obniżenie odsetka młodzieży podejmującej wczesne kontakty seksualne,
- poprawę relacji między uczniami w klasach **uczestniczących w programie**.

Program Archipelag Skarbów® znajduje się w bazie programów rekomendowanych prowadzonej w ramach *Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego*, gdzie został oceniony na poziom II (w skali I - III) - "dobra praktyka". System rekomendacji jest prowadzony przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii (więcej informacji na stronie: www.programyrekomendowane.pl).

Informacje organizacyjne dotyczące programu

Program *Archipelag Skarbów®* prowadzony jest przez zespół trenerów posiadających odpowiednią wiedzę i umiejętności potwierdzone ważnym certyfikatem wydanym przez Instytut Profilaktyki Zintegrowanej (IPZIN).

Program składa się z trzech podstawowych elementów:

- Dwudniowe warsztaty dla dużej grupy młodzieży (około 4 godziny lekcyjne każdego dnia)
- Spotkanie dla rodziców (o ustalonym terminie zostaną Państwo poinformowani z odpowiednim wyprzedzeniem)¹
- Szkolenie dla Rady Pedagogicznej

Dla skuteczności programu jest ważne aby wszystkie te elementy odbywały się w jak najbardziej zbliżonym do siebie czasie. Optymalnym momentem na spotkanie trenerów program z rodzicami jest popołudnie pierwszego dnia warsztatów dla młodzieży. Pomaga to w budowaniu mostów lepszej komunikacji między rodzicami a dziećmi w obszarach, których dotyczy program.

Zgodnie z zasadami programu przez cały czas trwania zajęć dla młodzieży obecni są nauczyciele, którym dzięki temu łatwiej jest odwoływać się do jego przekazu w konkretnych sytuacjach wychowawczych.

Po zakończeniu bezpośredniej realizacji programu w szkole nauczyciele otrzymują scenariusze lekcji wychowawczych umożliwiające kontynuowanie pracy z młodzieżą w oparciu o jego treści. Ponadto, uczestnicy Archipelagu Skarbów® mają możliwość korzystania z interaktywnego profilu programu na Facebooku. Treści, które są tam zamieszczane wzmacniają profilaktyczny przekaz programu.

Badania ankietowe (Diagnoza problemów i pozytywnego potencjału młodzieży w ujęciu profilaktyki zintegrowanej)

Nasza Fundacja od lat prowadzi badania, których celem jest zrozumienie, jakie są opinie, postawy i styl życia młodych ludzi. Badania dotyczą ważnych spraw i problemów młodzieży związanych z relacjami z rówieśnikami, szkołą, spędzaniem czasu wolnego, miłością, seksualnością, korzystaniem z substancji psychoaktywnych. W prowadzonych badaniach szczególną uwagę przywiązujemy do czynników chroniących i czynników ryzyka zachowań problemowych podejmowanych przez młodzież. Tematyka badań koresponduje z tematyką programu profilaktycznego Archipelag Skarbów®.

¹ Tematyka spotkania:

- Komunikacja z nastolatkiem w okresie dorastania – czynniki wspierające;
- Program Archipelag Skarbów jako przestrzeń do wzmocnienia relacji rodzinnych – tematyka programu, symbole programu, wyniki badań.

Przeprowadzanie wewnątrzszkolnych diagnoz zachowań problemowych młodzieży jest istotne ze względu na potrzebę dostosowania szkolnego programu profilaktyki do realnej sytuacji w jakiej znajduje się młodzież. Uzyskanie przez kadrę pedagogiczną nowej wiedzy na temat postaw, problemów i pozytywnego potencjału młodych ludzi ze szkół objętych projektem (każda szkoła otrzyma odrębny raporty z badań diagnostycznych dla swoich uczniów) pozwoli na skuteczniejsze prowadzenie działań profilaktyczno-wychowawczych kierowanych do młodzieży.

Dużą korzyścią dla szkoły płynącą z badań jest pomoc w określeniu pozytywnego potencjału młodzieży i lokalnego środowiska, jaki może być wykorzystany do pracy z młodzieżą, a także wskazanie obszarów, które wymagają szczególnej troski w działaniach wychowawczych.

Planowane badanie będzie przeprowadzone trzyetapowo. Dzięki temu możliwe będzie uchwycenie zmian w doświadczeniach i postawach młodzieży, które wynikają z jej udziału w programie profilaktyki zintegrowanej Archipelag Skarbów®. Odpowiedzi uczniów będą w pełni poufne i ponosimy za to odpowiedzialność wobec prawa. Informacje o wynikach badań w danej placówce będą przekazywane wyłącznie kadrze pedagogicznej tej placówki.

Bardzo zależy nam na objęciu naszym projektem wszystkich uczniów klas VIII w Państwa szkole. Szanując prawa rodziców dbamy o to, byście byli Państwo właściwie poinformowani i prosimy o wyrażenie zgody na udział Państwa dziecka w projekcie.

Dokument zawierający szczegółowe informacje o projekcie pt *Szczegółowy opis projektu profilaktyczno-badawczego Archipelag Skarbów®* znajduje się w sekretariacie, będzie również Państwu udostępniony w dzienniku elektronicznym.

Zapraszamy też do odwiedzenia strony internetowej programu:

www.program.archipelagskarbow.eu oraz Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej www.ipzin.org.

Ponadto, w razie jakichkolwiek pytań lub wątpliwości związanych z projektem profilaktyczno-badawczym, prosimy o kontakt z koordynatorem projektu, panią Agatą Balcerzak e-mail: agata.balcerzak@ipzin.org.

FUNDACJA
Instytut Profilaktyki Zintegrowanej
ul. Ogrodowa 8
05-230 Kobyłka k. Warszawy
Regon 146300619 NIP 125-161-82-29

PREZES ZARZĄDU FUNDACJI
Instytut Profilaktyki Zintegrowanej

dr Szymon Grzelak